

การบูรณาการโครงการ

“ไปสอนน้องแยกขยะกันเถอะหมู่เฮา”

บทที่ 11 : มารยาททางสังคม

มารยาททางสังคม

คนเราล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลาทั้งในชีวิตการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว จึงต้องตั้งกติกากในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม กติกากในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีหลายลักษณะ มารยาทจัดเป็นกติกากอย่างหนึ่งของสังคม เป็นแบบแผนในการปฏิบัติหรือละเว้น อาจแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม แต่ในหลักการ คือ ต้องถูกกาลเทศะพอเหมาะ พอควรและไม่ก่อ

ความหมายของมารยาท (Etiquette)

มารยาท หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนทั้งทางกาย วาจา ใจ ที่ถูกต้องงดงาม เหมาะสมกับกาลเทศะของสังคมหนึ่งๆ ซึ่งสมาชิกของสังคมนั้นยอมรับและถือปฏิบัติ

ความสำคัญของมารยาท

คนไทยได้รับการยกย่องจากต่างชาติมานานว่าเป็นผู้มีมารยาทอ่อนโยน นุ่มนวล น่ารัก บางคนในสมัยนี้คิดว่ามารยาทนั้นล้าสมัย แต่จะเห็นว่าผู้ที่มีมารยาทที่ดีนั้นก็คือ ผู้ที่ปรับปรุงตนให้เหมาะกับเวลาและสถานที่หรือกาลเทศะ ฉะนั้นผู้ที่มีมารยาทจึงเป็นผู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ มีมารยาทงดงามย่อมได้รับการยอมรับและเป็นที่รัก มารยาทจึงเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่ง

ภาพบรรยากาศการสอนแยกขยะ

ความสำคัญของมารยาท

ทางกิจกรรมสอนน้องแยกขยะ ได้ประสานงานและติดต่อกับฝ่ายธุรการของโรงเรียน ตลอดจนถึงผู้อำนวยการให้รับทราบและอนุมัติกิจกรรมที่ทางกลุ่มเราได้เสนอทำกิจกรรมนันทนาการให้กับทางโรงเรียน โดยการติดต่อและยื่นคำร้องให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอทำกิจกรรม ถือว่าเป็นมารยาทพื้นฐานในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน อาทิ การไหว้ การแนะนำตัว และได้ใช้มารยาทเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการประชุมหรือสอบถามความคิดเห็นในการทำกิจกรรมระหว่างเพื่อนสมาชิก

มารยาทในชีวิตประจำวัน

มารยาทในการแสดงความเคารพ

การแสดงความเคารพเป็นการแสดงถึงความกตัญญูต่อบุคคล มีสัมมาคารวะของบุคคล ส่งผลให้เป็นผู้มีกิริยาดงามเป็นที่รักของผู้ใหญ่ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างกัน และมีจิตใจที่ยกย่องบุคคลที่ตนแสดงความเคารพ จึงจะเรียกว่าเป็นการแสดงความเคารพอย่างแท้จริง มารยาทในการแสดงความเคารพเป็นสิ่งสำคัญ ต่อบุคคลที่มีวัยวุฒิซึ่งถือ เป็นผู้ที่เจริญด้วยวัยหรือผู้อาวุโส ถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์มาก่อน ผู้มีคุณวุฒิ คือ ผู้ที่เจริญด้วยความรู้ อาทิ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการด้านต่างๆ ผู้มีคุณธรรมอันสูงส่ง และผู้ที่มีชาติวุฒิ เป็นผู้ที่เจริญด้วยชาติ เป็นผู้ที่เกิดมาในสกุลที่ได้ทำประโยชน์แก่สังคม ประเทศชาติ สมควรที่บุคคลในสังคมจึงยกย่องเชิดชู

การไหว้

การไหว้ เป็นการแสดงความเคารพที่สำคัญ วัฒนธรรมการไหว้ของชาวไทย เป็นที่ชื่นชมของคนทั่วโลก แม้ว่า การแสดงความเคารพด้วยการไหว้จะมีใช้กันอยู่ในหลายชนชาติ แต่คนไทยได้เผยแพร่วัฒนธรรมการไหว้ จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยเลยทีเดียว เพราะการไหว้ของคนไทย มีความงดงามอ่อนช้อย บ่งบอกถึงความ ละเมียดละไมในจิตใจ ของคนไทยได้เป็นอย่างดี โดย การไหว้มีทั้งหมด 3 ระดับได้แก่

ระดับที่ 1 การไหว้พระ

ระดับที่ 2 การไหว้ผู้มีพระคุณ

ระดับที่ 3 การไหว้บุคคลทั่วไป

ระดับที่ 1 การไหว้พระ ได้แก่ การ ไหว้พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ รวมทั้งปูชนียวัตถุ ปูชนียสถาน ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในกรณีที่ไม่สามารถกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ได้ โดยประนมมือแล้ว ยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลงให้ หัวแม่มือจรดระหว่างคิ้ว ปลาย นิ้วแนบส่วนบนของหน้าผาก

ระดับที่ 2 การไหว้ผู้มีพระคุณและ ผู้อาวุโส ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้ที่เราเคารพนับถือ โดยประนมมือ แล้วยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลง ให้หัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลาย นิ้วแนบระหว่างคิ้ว

ระดับที่ 3 การไหว้บุคคลทั่ว ๆ ไป ที่เคารพนับถือหรือผู้มีอาวุโสสูงกว่าเล็กน้อย โดยประนมมือแล้ว ยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลงให้ หัวแม่มือจรดปลายคาง ปลาย นิ้วแนบปลายจมูก

การรับไหว้ เมื่อมีผู้อาวุโสน้อยกว่าแสดงความเคารพด้วยการไหว้ ผู้อาวุโสมากกว่าต้องรับไหว้ การ รับไหว้มี 2 ลักษณะ ได้แก่

- ▶ ผู้รับไหว้มีอาวุโสมากกว่าผู้ไหว้มาก เช่น เป็นพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ครูอาจารย์ รับไหว้ด้วยการ ทักทาย ยิ้มแย้ม แจ่มใส
- ▶ ผู้รับไหว้มีอาวุโสมากกว่าผู้ไหว้ไม่มากนัก ให้รับไหว้ด้วยการประนมมือระดับอก ปลายนิ้วชี้อยู่ ระดับปลายคาง ก้มหน้าเล็กน้อย พร้อมกับทักทายปราศรัยตามสมควร

ตามมารยาทของคนไทยนั้นเมื่อผู้น้อยไปหาผู้ใหญ่ ขณะที่ไปถึงให้แสดงความเคารพ ด้วยการไหว้ 1 ครั้ง เมื่อจะลากลับต้องไหว้อีก 1 ครั้ง

การแสดงความเคารพด้วยการไหว้

ทางกลุ่มของกิจกรรมสอนน้องแยกขยะ ได้เข้าไปติดต่อทางฝ่ายธุรการ ผู้อำนวยการ ผู้ที่เป็นฝ่ายประสานงานได้ทำความเคารพโดยการไหว้ ยึดถือการไหว้ระดับที่ 2 ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณและผู้ที่มีอาวุโสมาก และรับไหว้ เมื่อได้เข้าไปทำกิจกรรมให้ความรู้กับทางน้อง ๆ ที่โรงเรียน สมาชิกได้มีการแนะนำตัวกับทางเด็ก ๆ เมื่อเด็ก ๆ แสดงความเคารพด้วยการไหว้ สมาชิกรับไหว้น้อง ๆ ในลักษณะที่ 2 คือรับไหว้บุคคลที่อายุน้อยกว่าไม่มากนัก

มารยาทในการแนะนำ

สังคมปัจจุบันการแนะนำบุคคลให้รู้จักกันและการแนะนำตนเองให้ผู้อื่นรู้จัก เป็นสิ่งจำเป็นและ สำคัญมาก โดยเฉพาะในการสมาคมนี้การเข้าไปพูดคุยทักทายบุคคลที่เราไม่รู้จักคุ้นเคยมาก่อน ย่อมเป็นการ ไม่สมควร ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการแนะนำให้รู้จักกัน เพื่อเป็นการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์และความเข้าใจกัน

ในการดำเนินงานของกลุ่มกิจกรรมสอนน้องแยกขยะ โดยก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรมจะมีโอกาส ให้แนะนำตัว ทั้งสองฝ่ายมีความเต็มใจที่จะรู้จักกัน โดยที่น้องอยากรู้ชื่อพี่ ก็จะมีการถามระหว่างกัน และเมื่อรู้จักกับน้องแล้วจะเป็นประโยชน์โดยที่น้องจะร่วมสนุกกิจกรรมมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาสถานที่และเวลาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยกิจกรรมจัดที่ห้องประชุมของโรงเรียน เมื่อน้อง ๆ มาถึง ก็จะมีการแนะนำตัวของพี่

มารยาทในการใช้ สื่อสังคมออนไลน์

สังคมออนไลน์เป็นสังคมเสมือนจริง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้คนเข้ามาแลกเปลี่ยน สื่อสาร และทำกิจกรรมร่วมกัน ชุมชนใหญ่บ้าง เล็กบ้างบนอินเทอร์เน็ตนั้นก็ไม่ต่างจากสังคมบนโลก แห่งความเป็นจริง ที่

จำเป็นต้องมีกฎกติกา เพื่อใช้เป็นกลไก ความคิดเห็น ผลงาน ฯลฯ แต่ในสำหรับการกำกับดูแลพฤติกรรมและ ขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดประเด็นปัญหา การปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก และ ขึ้นใน สังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเป็น เนื่องจากปัจจุบันสังคมออนไลน์มี ส่วนตัว ความปลอดภัย เสรีภาพของ บทบาทและส่งผลกระทบ ต่อชีวิตความ การพูด อ่าน เขียน ความ ทางกลุ่ม เป็นอยู่ ของมนุษย์ในหลาย ๆ ด้าน กิจกรรมสอนน้องแยกขยะถือว่าการใช้ ก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เครือข่ายสังคมออนไลน์มีข้อดี และ อย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่ ข้อเสียต่างๆดังต่อไปนี้ ข้อมูลข่าวสาร เป็นแหล่งในการแสดง

ข้อดีของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ในสิ่งที่สนใจร่วมกันได้โดยทางกลุ่มเรา ได้มีการเตรียมเนื้อหาเกี่ยวกับขยะโดยให้คนในกลุ่มค้นหาข้อมูลที่น่าสนใจ และแบ่งปันกันเป็นคลังข้อมูลความรู้ขนาดย่อม เพราะสามารถเสนอ แสดงความคิดเห็น และพูดคุยในกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้หรือตั้งคำถามในเรื่องต่างๆ เพื่อให้สมาชิกอื่นที่สนใจ หรือมีคำตอบได้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร อีกทั้งเป็นสื่อ ในการนำเสนอผลงานของ เช่น การนำเสนอ วิดีโอต่าง ๆ เพื่อให้น้องสนใจได้ และต้องการที่จะเรียนรู้ท้ายกิจกรรม มีการเล่นเกมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจากเพื่อนสู่เพื่อน

ข้อเสียของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

ทางกลุ่มกิจกรรมคำนึงถึงผลเสียการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ถ้าใช้เวลา อยู่กับเครือข่ายสังคมออนไลน์ มากเกินไปอาจทำให้เสียสายตา หากขาดสติในการใช้งาน ไม่มีการวางแผนหรือควบคุมก็ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ก็จะเกิดผลเสียตามมาทำให้ อาจทำให้เสียเวลาการทำงานได้ การพูดคุยกันในแชทเป็นตัวอักษรอาจไม่สื่อถึง อารมณ์ความรู้สึกของ ผู้พูดหรือสื่อความหมายผิดพลาด คลาดเคลื่อนได้ จึงต้องใช้อย่างระมัดระวัง

มารยาทและข้อควรปฏิบัติ ในการใช้อินเทอร์เน็ต

ทางกลุ่มของเราได้มีการปฏิบัติในเรื่องของการใช้อินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร โดยใช้ภาษาพิมพ์ที่สามารถเข้าใจง่าย เหมาะสมกับกาลเทศะกันภายในกลุ่ม มีการใช้คำเป็นกันเอง และเคารพในสิทธิ์ของสมาชิกภายใน เช่น การเลือกกิจกรรมภายในกลุ่ม โดยให้แต่ละคนเสนอและสร้าง โพลสำรวจระบุนายการกิจกรรมและรายละเอียดเพื่อสำรวจ โดยที่สมาชิกใน

กลุ่มสามารถ เสนอแนวคิดเห็นได้อย่างเท่าเทียมกันและทางกลุ่มของเราได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กติกา มารยาทตามข้อตกลงภายในกลุ่ม

มารยาทเป็นสิ่งที่เรารู้กันดี แม้จะไม่สำเร็จภายในวันสองวัน ทุกคนมีเวลาตลอดชีวิตที่จะเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับความพยายามของแต่ละคน ซึ่งถ้ามีความตั้งใจจริงที่จะปรับปรุงกิริยามารยาทของตนให้เหมาะสม แล้ว ย่อมส่งผลให้มีบุคลิกภาพที่ดีได้ในไม่ช้า ในที่นี้ได้กล่าวถึงมารยาทที่เป็นในชีวิตประจำวัน ได้แก่ มารยาทใน

การแสดงความรัก มารยาทในการประชุม การใช้โทรศัพท์มือถือ การแนะนำและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความสุภาพ เรียบร้อยและการปฏิบัติ ตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะยอมแสดงให้เห็นว่า เป็นบุคคลที่ได้รับการอบรมมาดี ทำให้ได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง และเป็นพื้นฐานของการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดี ระหว่างกันต่อไป